

Ágazati rendszerek a csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszerben

A csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszer fejlődésének irányát – immár hagyományosan – újabb és újabb kormányhatározatok szabják meg, így

a 606/1959. számú kormányhatározat a meglévő kezdemények hasznosításával *magát a rendszert hozta létre,*

a 20/1973. számú – a más információs rendszerekkel való fokozatos integrálódás perspektíváit is felvázolva – *a rendszer továbbfejlesztését orientálta,*

a 174/1974. számú *a K + F-be való fokozottabb beágyazódásra kötelezte a rendszert,*

a 237/1977. számú pedig *racionalizálási trendeket határozott meg a rendszer számára.*

Az említett kormányhatározatok természetesen a fejlettség különféle stádiumaiban „avatkoztak be” az információs rendszer fejlődésébe, s ezért a felületes szemlélő egyes előírásai vonatkozásában akár ellentmondásokat is felfedezhet közöttük. Abban azonban valamennyi határozat következetes volt, hogy a tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszert *a népgazdaság szerkezetéhez igazodva kell fejleszteni és működtetni,* azaz mindenkor az ágazati elvet kell érvényesíteni benne.

A fentiekből az alábbi követelmények jegecesedtek ki:

1. A maga hatáskörében a tudományos, műszaki és gazdasági információk biztosításáért – beszerzéséért, feltárásiért, szétsugárzásáért és hasznosításáért – *a népgazdaság valamennyi területén az ágazati irányító szerv felel.* Ehhez az illetékes szerveknek valamennyi kormányhatározat megfelelő felhatalmazásokat nyújt mind a tervezés és finanszírozás, mind pedig az ellenőrzés tekintetében.

2. A tudományos, műszaki és gazdasági információs tevékenységet az ágazat tudományos és műszaki fejlesztésének szerves részeként kell kezelni, és akként irányítani. Mindinkább törekedni kell arra, hogy *a nemzetközi együttműködés eredményeivel is „feldúsított” tudományos, műszaki és gazdasági információs tevékenység által „szállított” szakmai tények és adatok a népgazdasági, tervezési és statisztikai információs tevékenység azonos vagy hasonló tényeivel és adataival integráltan kerüljenek az illetékes szakemberek „asztalára”.*

3. Az ágazati irányító szervek *irányító munkáját* országos hatáskörrel – a két szövetségi köztársaság Építésügyi és Műszaki Minisztériumával vállalva – a Szövetségi Műszaki és Beruházásfejlesztési Minisztérium *koordinálja,* azaz a tudományos, műszaki és gazdasági információs tevékenységért neki kell viselnie – hazai terminológiával élve – *az ágazati felelősséget.*

Összegezve: a tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszer ágazati rendszereinek meghatározó fontosságát a csehszlovák állam a kezdetektől fogva elismeri és hangsúlyozza, s ennek megfelelően jogilag is tisztázta. Az eddigi „makroszabályozásokat” a fejlődés jelenlegi szakaszában és az optimális működés érdekében mihamarabb „mikroszabályozásoknak” kell követniük. A legutóbb megjelent 237/1977. számú szövetségi kormányhatározat nem utolsó sorban e munkálatok elvégzésének elősegítésére született meg.

Nevezetesen *a következő feladatok megoldása* került most napirendre: az ágazati információs rendszerek irányításának és koordinálásának részletekben való tökéletesítése, az ágazati, ezen belül a szakmai és a specializált információs rendszerek funkcionális és szervezeti kapcsolatainak pontosabbá tétele, az ún. tudományos könyvtárak, a felsőoktatási intézményekben és a középiskolákban működő információs központok (munkahelyek), továbbá az akadémiai és államigazgatási információs intézmények szerepének tisztázása az ágazati rendszereken belül, illetve bekapcsolásuk az ágazati rendszerekbe, a statisztikai adatszolgáltatás korszerűsítése és végül: az illetékes minisztériumok irányító munkájának hatékonyabbá tétele.

/DOUDA, M.: *Zásady budování a řízení odvětvových soustav VTEI v ČSSR. = Československá Informatika, 21. köt. 5. sz. 1979. p. 132–135./*

(Futala Tibor)

Az NSZK Tájékoztatástudományi Dokumentációs Központja

A Dokumentationszentrum für Informationswissenschaft (ZDOK = Tájékoztatástudományi Dokumentációs Központ) néhány más intézménnyel – így többek között a Nachrichten für Dokumentation szerkesztőségével – együtt közvetlenül a Deutsche Gesellschaft für Dokumentation (DGD) hatáskörébe tartozik. Elsősorban abból a gyűjteményből fejlődött ki, amely a Nachrichten für Dokumentation szerkesztőségéhez 1950–1965 között beérkezett cserafolyóiratokból, ismertető könyvekből, illetve a DGD tagjainak ajándékaiból jött létre.

E gyűjtemény feltárása a 60-as évek elején, a „Dokumentáció dokumentációja” projekt keretében indult meg. 1966-ban a DGD önálló osztályává vált. Jelenlegi nevén 1971 óta működik. Költségeit ma már teljesen az államszövetség fedezi. Tervek szerint az NSZK szövetségi kormányának tájékoztatásfejlesztési programja (IuD Program) keretében 1977-ben létrehozott *Gesellschaft für Information und Dokumentation (GID, Információs és Dokumentációs Társaság)* tagjai sorába kerül.